

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 220.

V Ljubljani, v sredo 25. septembra 1889.

Letnik XVII.

Odpoved kneza Liechtensteina.

Knez Alojzij Liechtenstein se je v pismu na grofa Henrika Brandisa dne 20. t. m. odpovedal načelnstvu središnega kluba državnozbornske večine. Že dolgo ni noben dogodek vzbudil tolike pozornosti, kakor ta odpoved. Vsi listi brez razlike strank razpravljajo ta korak kneza Liechtensteina ter osvetljujejo z raznih stališč vzroke, ki so knezu ogradili politično delovanje.

Knez Liechtenstein je večkrat opominjal vlado, naj se spomni katoliškega prebivalstva, ter je upal, da ga vlada ne bode le tolažila z besedami, marveč tudi nekaj storila. Knez je zgubil upanje in potrpežljivost in za svojo osebo pretrgal obravnave z vlado. To je njegova nezaupnica vladi.

Kaj sedaj, ali bode vsled tega razpala desnica, kakor želé in prorokujejo levičarski listi? To so prazne nade naših nasprotnikov. Knez Liechtenstein ni odložil mandata, torej tudi ni zapustil političnega polja. Kakor čitamo v mnogih listih, pridružili se bodo središnemu klubu tirolski poslanci, ali pa se bode središni klub, ki je sedaj brez načelnika, zopet združil s Hohenwartovim klubom. Člani središnega kluba pa se izjavljajo, da bodo ostali v svojem dosedanjem klubu in varovali samostanost. Javno izražajo svojo nevoljo proti vladi ter zahtevajo ožjo zvezo in postopanje državnozbornske desnice.

Tako piše „Gr. Volksblatt“: Odstop kneza Liechtensteina ni demonstracija proti desnici. Ta mora združena ostati; toda postopati mora v korist svojega obstanka ter si pridobiti zaupanje ljudstva, a ne z vednim odjenjevanjem. Na desnici je še vedno prostor za katolike, ki bi bili zasmejavani od posebnih, ko bi se ločili od desnice. Ta prostor pa si moramo s častjo ohraniti, zato je potrebno, da se odkritosrčni katoliki združijo v enem klubu; vsaj nemški. Ohraniti moramo desnico in pomnožiti središni klub — in če hoče biti grof Taaffe bavarski Lutz, opozicija proti njegovi osebi, to je naravna posledica obžalovanja vrednega odstopa kneza Liechtensteina.

Neki odlični član tega kluba, ki je v ožji dotiki s knezom, izrekel je o odstopu naslednje:

„Grof Taaffe bode s svojim neodločnim postopanjem uničil vse frakcije na desnici, ker povsod seje le nezadovoljnost. Od desnice zahteva le žrtve, pa ničesa ne stori za Čeha in Slovence. S tem jim izpodkopava tla med volilci in ruši desnico. Njegov Gautsch je pomnožil armado Mladočehov, pomnožil bode tudi število nespravljivih klerikalcev. Princ Liechtenstein je spoznal, da mu mladočeška zmaga ovira šolsko reformo. Dolgo se je pomišljal; konečno se je odločil, ker je videl, da mu vlada jemlje zaupanje v njegovem taboru. Rekel nam je: „Bolje je častno odstopiti, kakor pa se nemogočega storiti.“ Njegov odstop je občutljiva zguba za desnico; da ne razpade, mora si priboriti drugo stališče nasproti vladi. Desnica se bode v jeseni morala ožje združiti ter zahtevati, da postane poštna parlamentarna vlada. Levica prezgodaj vriska. Mi se ž njo ne bomo pogajali, zvezani ostanemo z desnico, in niti misliti ni treba, da bi se združili z levico.“

Vsi konservativni češki listi obžalujejo odstop kneza Liechtensteina. Tako piše „Politik“: „Plemeniti princ je viteško in moško zagovarjal naše jasne potrjene zgodovinske pravice, kar moramo tem višje ceniti, ker ni sin našega naroda, niti član češkega kraljestva. Češki poslanci niso postavili nobene zahteve do državnega zbora, za katero ne bi bil knez glasoval in vsled njegovega vpliva tudi večina nemško-konservativnih poslancev, in to v trenutkih, ko so odločevali posamezni glasovi. Posebno hvalo pa si je plemeniti princ zaslužil s svojim govorom dne 22. marca 1886. Nasproti levici je rekel mej drugim: „Ravno slovanski narodi Vam morejo biti vzgled; pri Čehih, Poljaki in Slovencih je bila in je precejšnja liberalna stranka, ki je posebno v srednjem stanu zastopana; toda v velikanskem nasprotju med umrljivimi ljudmi in večnimi napravami so slovanski liberalci odložili ta boj, da ne bi razcepili naroda, katerega sreča jim je na sreči, in njihova previdnost je rodila dober sad.“

Princ je imel prav, da previdnost in sloga rodita dober sad. Ali pa bode tako ostalo, ker na Češkem in Slovenskem neprevidni ljudje razdvajajo narod? Prvi sad te neprevidnosti je odstop kneza

Liechtensteina in ž njim združena nevarnost, da bode odjenjala vez, ki je objemala desnico.

Na drugem mestu piše staročeško glasilo: „Takega zaveznika, katerega besede in dejanja se tako popolnoma pokrivajo, pregnali so Mladočehi iz prve vrste bojevnikov za naše pravice. Češki narod ima pravico in dolžnost vprašati: Kako bode nadomestili to zgubo? Ali bodo Weitlofi ali celó Türki, katerim v državnem zboru stiskate roke, nadomestili kneza Liechtensteina?“

„Hlas Naroda“ vpraša Mladočehe, komu so ustregli, ko so s svojimi napadi prisilili kneza, da je odstopil. Na čelu nemških konservativcev ni nobenega Liechtensteina več, ki sta v tem krogu poleg Greuter-ja bila najodkritosrčnejša prijatelja. V enakem smislu pišejo „Moravska Orlice“, „Čeh“ in „Hlas“. Le mladočeški „Narodni Listy“ odlikujejo se, kakor vedno, s svojim cinizmom, češ, da so mladočeške zmage odstranile z dnevnega reda versko šolo, ob enem pa nazadnjaškega Liechtensteina.

Kdor misli, da je s tem odstopom pokopana potrebna reforma ljudske šole, jako se moti. To vprašanje je postalo pereče, in našli se bodo možje, ki ga bodo zopet spravili na dnevni red. Še bolj bedasti in nerazsodni, ako ne zlobni pa so oni, ki trdijo, da hočejo konservativci z versko šolo ljudstvo trapiti in ga dovesti v srednji vek. Kdor tako govori, ne vé, kaj govori.

Kruh in delo.

IV.

„Oesterr. Monatsschrift für christliche Social-Reform“ je pred kratkimi leti v svojih letnikih spravila na dan strahovitosti o zatiranju delavcev po raznih avstrijskih tovarnah. Navesti hočemo nekaj vzgledov: V VI. zvezku str. 361 čitamo: „Neki podjetnik zná si pridobiti delavske moči, ki prav nič ne stojé. To naredi tako-le: Dobí učenk s pogojem, da morajo prestati štiritedensko skušnjo. V tem času morajo revne deklice delati od 5. ure zjutraj do 8. ure zvečer, tudi ob nedeljah. Čez štiri tedne jih odpusti, češ, da niso za delo.“ Imenovani list piše tudi o židovskih velikih trgovcih, kako so

LISTEK.

Pisma iz Italije.

IV.

Krasen je bil dan 10. septembra. Veselil sem se ga, ker sem lahko opazoval lepoto gorenje Italije v najlepšem svitu. Pot iz Milana v Turin je popolnoma ravna. Proti Turinu se opazijo hribje na levi; na desni se pa vidi Mont-Cenis, ki je podoben našemu Krimu. In človek, ki je hribovja vaje, veseli se videti zopet tako deželo, kajti v Milanu tega ni. V železničnem vozu sem se zopet prepričal o uljudnosti in prijaznosti potujočih. Ni je tako revne ženičice, da bi ji sopotujoči ne pomagali na voz ali z voza.

V Turinu smo. Lep, pokrit kolodvor. Kakor povsodi, tudi tukaj korakata resnobno dva žandarma, karabinijera, brez puške doli in gori; črn frak, rudeč širok rob ob hlačnicah, kakor naši generali, klobuk pa francoski, kakoršen ima g. Doberleta kočijaž sedeč na mrtvaškem vozu. Ob nedeljah pripet je še rudeč ali višnjevi šop na klobuku. — Peljaje se v mesto

bil sem popolnoma iznenaden. Nisem namreč mislil, da je mesto tako lepo. Mesto je popolnoma moderno, vse ulice in ceste v pravokotu. Vsaka hiša mora biti 32 m visoka, ne nižja ne višja. To velja seveda za nove stavbe. Ceste so silno široke. V sredi cest je hodnik za pešce, ki hodijo pri največji vročini v hladni kostanjevi senci. Po cestah je pa vsepovsodi proga za tramvaj; plačš deset centezimov, pa se lahko prepelješ z enega konca mesta do drugega. Iz sredine mesta pa se lahko pelješ tudi s parnim tramvajem na deželo. Krog in krog srednjega mesta se lahko sprehajaš pod streho. So namreč hiše spredaj na stebre zidane, pod temi oboki pa lahko s suho nogo korakaš krog osredja pri najgremem vremenu.

Najznamenitejše stvari v Turinu so: Stolnica, kjer se hranijo prti, v katere je bilo zavito Jezusovo Telo. Stolnica je ob enem dvorna kapela. Nje se namreč drži kraljeva palača, katero sem tudi pregledal od zunaj in znotraj. Zunaj ni kaj posebnega, znotraj pa je prav lepa. Lepa tla in stropi. Kraljica ima poleg svoje spalnice malo kapelico s klečalnikom, podoba Križanega in Matere božje. Kraljica je namreč, kakor sploh znano, jako pobožna in

dobra. V Turinu je ona legitimna, torej v tej zadevi ni nobene težave.

Obiskal sem tudi cerkev Matere božje „Consolata“. Bila je nekdanj lastnina frančiškanov. Po cerkvi in vseh hodnikih je toliko votivnih tablic, da jih v svojem življenju nisem videl toliko. Znamenje, da imajo prebivalci veliko zaupanje v „Consolato“.

Ako človek hodi po Turinu, čudno se mu vidi, da je tamkaj toliko duhovnikov in redovnic. Na vsak korak jih srečaš, zdaj klerike, zdaj menihe, zdaj redovnice vsake vrste. Vzrok je ta, ker ima Turin take ustave, kakor menda nobeno mesto na svetu. Za vzgled samo dva, katera sem obiskal.

Prvi je ustav Don Boskov. „Danica“ je življenje tega v duhu svetosti umrlega moža natančno opisala, torej jaz opišem le, kar sem pri svojem obisku videl. Cerkev imajo lepo. Večji del cerkve je odločen za dečke ustava, le v zadnjem koncu je prostora za druge ljudi. Ko vstopim na dvorišče velicega poslopja, zagledam veliko množico dečkov, ki so skakali po dvorišču, žogo metali in se raznovrstno igrali in razveseljevali. Med njimi pa mnogo udov kongregacije. Tako je prav. Otrok mora imeti proste ure, da

v sedemdesetih letih dobro porabili socijalne demokrate, da so krojačem na Dunaji znižali plače do one nizke stopinje, na kateri so še vedno. Tedaj so se namreč pomagači dunajskih krojačev nalezli socijalno-demokratskega duha. Za delavskim voditeljem so se skrivali židovski veliki konfekcionarji ter so ga nagovarjali, naj naredi velik „štrajk“. Veliki trgovci z obleko so, se vé, srčno obžalovali „revne delavce“, katere odirajo obrtniki. Da so bolje prikrili svoje hipavske namene, podpirali so delavce tudi z denarjem. Ni čuda, da so delavci imenovali te žide kot svoje najboljše prijatelje.

„Štrajk“ se je pričel ravno v „sezoni“, vsi obrtniki so bili brez delavcev, židje pa so dobro prodajali svojo pripravljeno novo in staro obleko. Ko so poprodali vse zaloge, končala se je „sezona“, a ž njo so se posušile tudi židovske podpore štrajkovcem. Kaj je bila posledica „štrajku“? Na stotine obrtnikov je bilo uničenih, plače se niso zvišale, nasprotno, revni in zapeljani delavci so morali židom delati za vsako ceno, ker pri svojih prejšnjih propalih obrtnikih niso dobili dela. Židje so privabili naročnike, imeli dobiček, občinstvo pa je moralo nositi dražjo obleko. Najlepše pri tem pa je še bilo, da so židje prav farizejski trdili bednim delavcem, češ, da jim dajo delo, ker so obrtnikom odpovedali delo. Vrh temu pa so jim še pri plačilu odtegovali in tako do skrajnosti porabili ugodno jim priliko.

S temi vzgledi ne trdimo, da je vedno in povsod tako, toda resnica je, da so tudi v Avstriji delavske plače jako nizke.

Nič bolje ni v Nemčiji. Po nekaterih tovarnah za tkanine imajo delavci povprek na teden le petnajst mark.

Obrtniki povsod bolje plačajo svoje delavce, kakor tovarnarji.

Gori imenovani list navaja od cesarja potrjeno delavsko takso za krojače iz leta 1688. Jako zanimivo je, čitati 136 določenih plač za razne stvari. Res je, da so sedanje plače delavcev gotovo dvakrat višje, kakor pred dvesto leti; če se pa oziramo na sedanjo draginjo in malo vrednost denarja, so plače dvakrat slabše od takas. Od leta 1350 do 1882, kakor je dokazal znani pisatelj Beissel, so se plače mojstrov zvišale za petindvajsetkrat, pomagačev triindvajsetkrat; živež pa se je podražil za tridesetdo petdesetkrat.

Kaj moremo iz vsega sklepati? Prvič, da si morejo spretnejši delavci v nekaterih industrijskih strokah še vedno toliko prislužiti, da sebe in družino pošteno preživé; drugič, da imajo mnogi delavci komaj toliko plače, kakor navadni dninarji; ako ne služijo tudi vsaj nekoliko odrasli udje družine, ne morejo se delavci preživiti; tretjič, da se v mnogih slučajih tudi najprirednejši delavci ne morejo preživiti. Ali ni tako delo brez materialne vrednosti, ako delavec dela od ranega jutra do poznega večera, tudi cele noči, in vrh temu mu mora družina še stradati? Do tega je moglo priti, ker so prezirali in prezirajo krščanska načela za socijalni red in ne poznajo pravičnosti. V naslednjih člankih bomo to pojasnili, ob enem pa pokazali sredstva, s katerimi se more zabraniti vedno rastoče število proletarcev.

se naskače. „O selig, o selig, ein Kind noch zu sein!“ Na to ne smejo pozabiti oni, katerim je mladina izročena v izrejo. Da otroci ne preskočijo meje dostojnosti, zato so pa duhovniki vedno med njimi. Obiskal sem potem kovačnico. Kako so tukaj mladenci sukali težka kladva! Peljejo nas v livarno črk. Cela vrsta je strojev, pri vsakem je mlad deček, ki z malim trudom iz stroja dobiva črke, kakor bi človek krajcarje štel. Potem gremo v sobano stavecev; tu so sami mladi udje ustava, semtertje kak odrasel, ki vodi mladence. Precej zraven je kamenopisalna. Spodaj pa so stroji za tisk. Mislim, da jih je kakih 6—7. Eden dela za dvema barvama. Vse pa goni plinov motor. Kazali so nam tudi stereotipijo. S kratka: To je tiskarna, da jo je treba iskati. Koliko zanemarnjenih otrok najde tukaj zavetje, uči se koristnega dela in postane pošten krščansk mož. Zatorej bi bilo pač želeli, da bi se tudi po drugih krajih, zlasti po velicah mestih, napravili taki ustavi. Če se ne motim, Marijanišče ima nekako tako namero. Zatorej je želeli, da se ta ustav pridno podpira, ker silno velike so koristi za človeštvo, ki prihajajo iz takega ustava.

Dvanaesti občni zbor nemškega cecilijanskega društva v Briksnu

od 10.—12. septembra t. l.

(izvirno poročilo.)

(Dalje.)

Za njim stopi na oder Ambrož Kienle, Beuronec, znani učenik in pisatelj o koralu, ter v dolgi razpravi uči, kako je treba koral peti. Ker je njegova teorija večinoma že v njegovi „Choralschule“ razložena, zatorej se ne bom spuščal v podrobnosti. Po njegovem mnenju bi se moralo pri učenju koralnih melodij za vsako noto točiti na mizo ali klop, ali pa učiti se pri bitju metronoma. To pa zato, da bi se preprečili pri koralnem petju premočni akcenti (naglas). Posamezne tone je treba tedaj kratko, enakomerno, razločno peti, rekel bi na nit kakor bisere nanizati. Samo končne note je treba zategniti. Na tak način se dobi estetično koralno melodijo. To novo, nenavadno teorijo je podprl tudi z zgodovinskimi dokazi iz spisov Hukbaldovih in Gvida areškega. Da je za prvo učenje koral ta teorija praktična in koristna, ne dá se tajiti. Da pa bi po tej teoriji izpeljava koral postala res estetična, dvomimo. Sicer je treba počakati, kaj porekó k temu strokovnjaki.

Ob 5. uri zvečer je bil v stolnici zopet blagoslov, pri katerem se je pela ljubka Greithova pesmica: „O Mutter der Barmherzigkeit“ in prelepi Hallerjev „Tantum ergo“.

Po blagoslovu pa so prišle imenitne skladbe na vrsto. Kor je začel z očitani starega klasika: Improperia 4 vocum auctore G. A. Bernabei. Miloresni glasovi, izrazno deklamovanje posameznih očitanj, slovesni tempo je vsakega skoro do solz ganilo. Zdelo se mi je, da slišim Izveličarja Izraelu in nam vsem očitati našo nevhvaležnost. Prav primerno je očitanjem sledil Mittererjev „Tenebrae factae sunt“ — rezponzorij velikega tedna. Zdelo se mi je, da vidim vršiti se ono nepopisno dramo, središče vse človeške zgodovine, vir našega odrešenja — Kristusovo smrt na gori Kalvariji. Prav plastično so srce pretresujoči glasovi izraževali, kakó je Kristus nagnil glavo in dušo izdihnil. Oni pp — izrazujoč izdihnenje duše je bil nepopisen. Čast, vsa čast g. Mittererju, učencu starih mojstrov! Če pa je že učenec toliko dosegel, kaj porem še le o njegovih učencih — starih klasikih, katerih skladbe so zdaj prihajale v vsi krasoti na dan, oživljene z duhom Mittererjevimi! Kor je zapel petglasni motet „Peccata mea Domine“ Nizozemca Orlanda Lassa, ki je nizozemsko šolo do največje slave dovel in okoli 2000 skladb zložil. Kar strmél sem slišaje zavito polifonijo in orjaške glasove te mogočne in prekrasne skladbe. Vsa ogromna hudobija in strašna nesreča greha, ki tičijo v grešniku „kakor pušice“ — kakor tudi vzdih grešnikov: „ozdravi me, o Gospod“ sta bila slikovito izražena.

V primeri temu orjaku so se mi zdeli vsi naslednji moderni skladatelji — pritlikavei, akoprav so bili zastopani s prav čednimi pesnimi. Tako n. pr. je C. Greithova „O seligste Jungfrau“ prav nežna Marijina pesmica, škoda samo, da se orglje prvkrat niso vjemale s petjem. Tudi Pielov sprev. Alojziju na čast je prav ljubka, melodična pesem in se je dobro pela, ali velikanski vtis Orlanda Lassa je vse prevladal in po ušesih zvenel.

Nato smo se podali v bolnišnico, ki je prav lepo vrejena. K sreči je bil samo en bolnik notri. Pokažejo nam omaro, češ, to je pa naša kapela. In res začno odpirati in razdevati, naenkrat je bil oltar gotov, z vsemi potrebami za sv. daritev. Želel sem videti stanovanje Don Boska in tudi ta želja se mi je izpolnila. Njegova spalnica je, kakor ob smrti; samo postelja je pregrnjena, na njej ležé venci. V omari je tudi shranjena vsa njegova obleka, perilo, ki je je rabil, sploh vse, česar se je posluževal. Vse to čaka dneva, ko bo morda Don Bosco višje počesčen. Zraven spalnice je njegova zasebna kapela z oltarjem in še dve sobi. V eni je slika njegove matere, v drugi je njegov portrait. Velika miloba dije iz njegovega obličja. Moram reči, da sem bil v teh sobah zelo prevzet, ko sem pomislil, kaj je Bog po Don Bosku čudovitega storil. Res, tega se Bog poslužuje, kar je slabega, da učini velikanska dela.

Pa ta ustav še ni največji v Turinu. Videl sem še bolj velikanski, vendar o tem prihodnjič. Ta čas pa z Bogom!

Turin, 11. septembra.

P. H.

Zadnja (šesta) točka je bil imenitni šestglasni motet „Dum compleretur“ Pierluigia Palestrine — kralja cerkvene glasbe. Finis coronat opus. Zopet zadonijo glasovi, zmerom močnejše naraščajo in se razvijajo, že slišim prihód sv. Duha kakor „šum prihajajočega vetra“, mogočni ff polnijo celo hišo zbranih apostolov. Konec pa je najlepši! Skladba konča z neprenehajočimi šelujami; menil sem, da slišim angelje po nebeškem oboke prepevati večnolepe jubilačije. Te melodije je zamaknjeni Palestrina res le v nebesih moral slišati — takó nebeške so.

Zdaj imam pójem o starih klasikih. Res, mojstri so, njih dela so nesmrtna, večna, dokler bode glasba na zemlji. Treba pa jih je razumeti, tako peti, kakor v Briksnu, in zopet bodo vstali v vsi svoji časti in lepoti iz grobov. Cecilijanci delajmo na to!

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. septembra.

Notranje dežele.

Cesaričinja-vdova Štefanija se bo dné 28. t. m. zopet v Laksenburg povrnila.

Nuncij Galtimberti bo dné 28. t. m. prišel za več dni v Lvov, kjer se bo posvetila nova frančiškanska cerkev. Prihod njegov pa velja v prvi vrsti grško-katoliški sinodi, ki se bo bavila s samoupravo svoje cerkve. Nuncij namerava osebno vplivati na patrijarha Sembratovića, da bo v nekaterih ozirih predrugačil program.

Državni zbor se bo po najnovejših poročilih sešel še-le koncem novembra in sicer le k nekaterim sejam, da dovoli začasni proračun.

Vnanje države.

Srbska vlada, posebno pa regentstvo se jako boji, da bo vsled Natalijinega obiska kralj Milan izrazil določbe § 72. nove ustave do skrajnosti in da bo celó k sebi vzel kralja Aleksandra. Ristić bo skušal Natalijo pregovoriti, da bo po obisku zopet zapustila Belgrad, Natalija pa bajé namerava izročiti zadevo svoji skupščini in si takó oprta na priljubljenost med narodom priboriti zmago zoper Milana.

Kakor se poroča iz **vatikanskih** krogov, dobil je **ruski** pooblaščenec Izvoliski od svoje vlade nalog, da konča obravnave o imenovanji sedmih katoliških škofov v Rusiji na podlagi s sv. Stolom sklenjenih dogovorov. Kakor hitro bo ta zadeva rešena, imenovan bo Izvoliski za uradnega zastopnika pri Vatikanu.

Nemško časopisje je od onega trenutka, ko se je za gotovo zvedelo o prihodu **ruskega** carja, vidno predrugačilo svojo pisavo nasproti Rusiji, isto takó, kakor pred dvema letoma. Temu nasproti pa ruski listi odločno naglašajo brezvspešnost vseh poskusov gledé nemško-ruske sprave. Več ko najivno je, takó pravijo, če Nemci sedaj govoré o zlatih mostovih, katere hočejo svojemu sovražniku zidati, ko bi se hotel k svoji prejšnji politiki vrniti. Prostost Rusije v vseh činih ovira Nemce ne samó v Evropi, marveč tudi zunaj nje. Ni čudo tedaj, da si želé nazaj ono zlato dóbo, v kateri je Rusija še zaupala Nemčiji. Če je pa slednja nezadovoljna s sedanjim položajem in se ga hoče znebiti, treba jej je drugih sredstev, kakor „zlatih mostov“. Kakošna so ta, znano je prav dobro v Berolinu, in če jih nočejo rabiti, kriva je temu le okoliščina, da Nemci nočejo priznavati storjenih krivic.

Pri **nemških** vojaških vajah v Vestfaliji pod vodstvom cesarja Viljema so se vršili poskusi z brezdimnim smodnikom; pri pehoti se ni nikakoršen dim opazil, pri topovih pa majhen sivorjav oblaček, kakor bi se vzdigoval cestni prah. Vspeh je bil velik. Inozemski častniki zatrjujejo, da je poskus s tem smodnikom napravil na vse gledalce pretresujoč vtis. — Vdeležba pri bavarskem katoliškem shodu je bila velikanska. Vršiti sta se morali dve seji z istim vspehom in istimi govorniki, ker dopoldne niso mogli vsi vdeleženci prisustvovati. Popoldanskega zborovanja se je vdeležilo do šest-tisoč oseb. Za častnega predsednika je bil izbran Jörg, za prvega prvomestnika knez Löwenstein, za drugega odvetnik Schulthess. Govorili so: rektor Daller o konkordatu in ustavi, Siben o „placetum regium“, župnik Huhn o verskem šolstvu, in Orterer o rimskem vprašanji. Potem so se sprejele dotične resolucije.

Kakor se poroča iz Berolina, zadovoljni so vsi nemški listi z izidom **francoskih** volitev, vendar pa naglašajo, da vspeh še nikakor ni dovoljen, kajti nevarnost vsled boulangizma z volitvami nikakor ni odstranjena. Tudi francosko časopisje je vsako po svoje veselo volilnega izida: vladni časniki naglašajo republikansko zmago, nasprotni pa upajo, da bo zbornica brojala 225 opozicijskih poslancev. V Parizu je 84.000 volilcev več glasovalo za republikanske kandidate, kakor dné 27. januarja, za monarhiste in boulangiste pa 10.000 manj, kakor takrat za Boulangerja. V nekaterih departementih, kot Nordu, Finistère-u in Somme-u, priborili so repu-

blikanci od monarhistov sedeže. Sploh je bila provincija boulangizmu in monarhistom manj ugodna, nego pa Pariz — v nasprotju k volitvam leta 1885.

Kakor poroča *italijanski* list „Piccolo“, zagovarjati se bo moral napadnik na Crispia, Caporali, pred porotniki in ne pred redarstvenim sodiščem. Državni pravdnik je smatral njegovo hudo delstvo za premišljeno poskušen umor z ozirom na okoliščine, da se je Caporali klatil okrog Crispijeve vile, da je zločinec v pisnih svoji materi že prej govoril o nameravanem napadu in more konečno nabrušeni kamen veljati za smrtno orodje.

Angleška „unija delavsko-narodne zveze“ je dne 20. t. m. izdala poziv do vseh delavcev, naj se na Angleškem ustanovi eno samo veliko delavsko društvo, kateremu namen bo delati na to, da se doseže manjši delavski dan in večja plača. Delavcem ni treba zapustiti svojih fužinskih društev, toda nasproti sestavi glavniče mora stopiti sestava dela. Sedaj so delavci razkropljeni v majhne odseke, katerih načelniki so večinoma orožje političnih strank. Nova organizacija pa bo „parlament dela“ ter bo dosegla ono, za kar so se zastopniki celih rodov.

Izvirni dopisi.

Iz Prage, dne 21. septembra. (Konec.) S polkega stališča dnevne politike, ki strastno razburja duhove, preidem naj na polje mestne kronike, in žal, da vam moram beležiti teman, črn prizor mestnega življenja, ki se pač ne dogaja v vsakem velikem in večjem mestu, kakor je Praga. Umrl je namreč 17. t. m. blizu svojega stanovanja za kapom Deziderij Leo Fauvin, lektor francoskega jezika na češkem vseučilišču in učitelj francoščine na višji dekliški šoli v Pragi. Pokojnik je bil znana oseba v Pragi in na Smihovem; bil je vzoren duhovnik, sloveč učenjak, človekoljub in pravcati dobrotnik revnim, v istini oče. Ni ga bilo siromaka v Pragi in njeni okolici, koji bi ne bil poznal tega plemenitega svečenika in ne prejel iz njegovih rok v bēdi in nadlogi pomoči. Z bolešno trpkostjo moram omeniti črno nevhvaležnost baš te vrste ljudi, ki so v zadnjih dveh letih grenili življenje plemenitemu, človekoljubnemu duhovniku. Zvest običaju svoje škofije na Francoskem hodil je pokojni Fauvin vedno v talaru, in to je bil povod, da so otroci in deloma vsled nevednosti in navoda žalibože i odrasli nánj kričali ter za njim metali — kamenje. Vsled te surovosti polastila se je pokojnika v poslednjih dneh živčna razburjenost, koja je tudi provzročila njegovo smrt. Na ulici je izdihnil dušo svojo, uščuvan od tega ljudstva, kojemu je izkazal največ dobrot! Opisati ni móči trpljenja in grenkobe, kakoršne mu je bilo prenašati od ljudi za to, da jim je delil dobrote; s češkim ljudom je rad občeval in se k češki narodnosti, čegar jeziku se je z lastno marljivostjo pismeno in ustno priučil, vselej glasil rad in radovoljno. To trpljenje pa izvira samo iz tega, ker je bil pokojnik vzoren katoliški duhovnik, ki, žalibože, za vse dobrote žanje samo nevhvaležnost in je neki vrsti ljudij trn v peti vzlic raznoteri svoji plemeniti požrtvovalnosti. (Taci se ne dostaje tudi pri nas! Vred.) Nehoté mi šinejo v misel milokrasne besede pokojnega Kajetana Tyla:

„Kde domov můj, kde domov můj?
Voda hučí po lučinách,
bory šumí po skalínách,
v sadě stkví se jara květ,
zemský ráj to na pohled.“

Te besede mojstersko parafrazujejo češko deželo; krasna je v istini ta zemlja in kedor v nji biva, veselo lahko vsklikne: Ta zemski raj je moj dom. Če se pa spominja, kako težko je v tem krasnem raji živeti duhovniku poleg nekaterih ljudij, kako ga preganjajo nadloge in vsakovrstne strasti in kako mučno je tū marsikomu življenje, čegar konec je taka smrt — na ulici, prisiljen je pač reči in odkritosrčno z menoj priznati, da je to krasno mesto: „samo raj na pogled!“ Gospod nebes in zemlje povrni svojemu zvestemu služabniku, kar mu je svet plačeval za vse dobro s črno nevhvaležnostjo!

Z dežele, 19. septembra. (Zakaj se duhovniki odtegujejo narodnim društvom in shodom?) Dovolite mi, da povem tudi jaz črtico k članku „Od domačega ognjišča“, ki žalostno osvetljuje naše društveno življenje.

Moj prijatelj je duhovnik, ob enem pa tudi dober narodnjak. Veliko je delal za narodnost in marsikatero neprijetnost imel radi svojega neupogljivega značaja že takrat, ko je marsikateri izmed naših narodnih kričavev še poln uneme tekal za mačeho — nemškutarijo. Rad je podpiral vsako narodno stvar, hodil v narodna društva in jih še

sam pomagal snovati — zdaj pa se je odtegnil popolnoma društvenemu življenju. Zakaj pa? Sam naj govori:

„Bila je dōba, ko so se snovale po Slovenskem prve čitalnice. Tudi v mestecu, kjer sem bil za kapelana, sprožila se je ta misel. Mi duhovniki smo se je prijeli in res navzlic velikim zaprekam smo ustanovili čitalnico. Največ so nam nasprotovali svetni olikanci, ki so bili brez silno redkih izjem vsi nemškutarji. Vendar je čitalnica lepo napredovala in mi duhovniki smo z veseljem hodili v njo, da, bili smo duša čitalnici.“ Zakaj ste pa opustili čitalnico? — vprašam ga.

„Bilo je tako-le“, odgovori mi: „V dotični kraj pride mlad advokat. Bil je naroden in zato se je tudi vpisal v čitalnico. Od začetka je bilo vse dobro, ali kmalu je začel kazati liberalne rožičke in grditi duhovnike, sevēda od konca bolj skrito. „F... so nam palica, po kateri bomo na kviško zlezli, ko bomo pa gori, bomo palico proč vrgli“, dejal je o neki priliki v društveni sobi. In po tem je tudi ravnal.

„Sl. N.“ je bil takrat na vrhuncu liberalizma in grdil duhovnike, kakor zdaj, in to je bilo temu narodnemu advokatu kakor nalašč. Zato je ta list povsod vsiljeval in ga tudi v čitalnico navzlic našemu ugovarjanju vsilil. Na to je bil občni zbor; posrečilo se mu je vjeti toliko pristašev, da je bil voljen za predsednika in liberalno rajanje se je začelo. Naročil je liberalne liste, tudi nemške, vsaka veselica se je končala s plesom in čitalnica je postala plesalnica. Ob novem letu se je udnina pri duhovnikih še pobirala, ali ako je prišel kdo izmed nas duhovnikov v društvo, gledali so nas po strani in pri neki predstavi nas očitno insultirali. Ali nam je bilo še mogoče pri takem društvu ostati? Zato smo izstopili vsi duhovniki in tudi nekaj lajikov, katerim se je liberalna komedija le preostudna zdelala.“

Moj prijatelj je še pristavil: „Kako smo bili duhovniki takrat kratkovidni! Ko bi bili takrat ustanavljali s toliko unemo katoliška politična društva, kakor smo čitalnice, ne pekla bi nas zdaj vest in mi bi imeli ljudstvo za sabo. Tako se pa liberalizem rapidno razširja že v najnižje vrste ljudstva in mi duhovniki smo vedno bolj osamljeni. Edina pomoč, ki more ustaviti tok liberalne povodnji, je ustanovitev katoliškega političnega društva, ki bi na svojih shodih podučevalo ljudi o zlobnih nakanah liberalcev, ki hodijo v volčjih oblekah, v resnici so pa zgrabljivi volkovi.“ Toliko moj prijatelj.

Iz Idrije, 24. septembra. Danes se je od tū poslovil in na svoje novo službeno mesto v Spodnjo Idrijo odšel novoimenovani župnik čast. gosp. beneficij J. Juvan, ki je bil 22 let katehet na tukajšnji šoli. Nekoliko let bil je tudi vodja tukajšnji ljudski šoli, dokler mu ni novodōbno šolsko zakonodajstvo to breme olajšalo. Ž njim izgubi šola jako marljivega, vestnega kateheta, župnija pa dobrega in vnetega duhovnika. Ves čas svojega tukajšnjega bivanja in službovanja odlikoval se je z jako taktim in kolegijalnim obnašanjem nasproti tukajšnjemu učiteljskemu osebju; jednako spoštovanje znal si je pa tudi v srcih vsega prebivalstva pridobiti in ohraniti.

Preteklo nedeljo poslovil se je najprvo v cerkvi od vseh župljanov v lepi propovedi — omenjajoč svoje 22letno delovanje v Idriji kot beneficij in katehet, poudarjajoč čednosti tukajšnjega prebivalstva, katere ravno so ga toliko časa podpirale v njegovem službovanju ter mu delovanje lajšale in ga k vztrajnosti bodrile. Z ginljivimi besedami priporočal je, naj prebivalstvo vedno tako „verno“ in „marljivo“ ostane.

Po sv. maši poklonili so se mu vsi gg. učitelji in gospice učiteljice s tremi učenci in učenkami — na čelu njim visokorodni gosp. c. kr. rudniški nadsvētnik J. Novak kot predstojnik rudnika. Učenka podarila je poslavljajočemu gosp. se katehetu krasen šopek z napisom: „V spomin od hvaležnih učenk.“

Na predvečer njegovega odhoda napravila mu je c. kr. rudniška godba s sodelovanjem čitalniških pevcev krasno serenado z bakljado.

Spodnjeidričanom pa čestitamo, da so tako izvrstnega župnika dobili in jim želimo, da bi njegovo delovanje ravno tako ceniti znali, kakor mi Idričani, kjer si je gospod v srcih vseh župljanov trajen spomin postavil.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 24. sept. 1889.

I. Župan imenuje overovateljema današnjega zapisnika odbornika Valentinčiča in T. Zupana.

Potem prečita dopis deželnega predsedstva, oziroma prepis trgovinsko-ministerstvene naredbe, ki dovoljuje, da se v Ljubljani ustanove dve novi poštni ekspediciji, ena na Valvazorjevem ali cesarja Franca Josipa trgu, druga na Št-jakobskem trgu. Vsprejemala se bodo tukaj navadna in priporočena pisma, denarne pošiljatve, nakaznice do 500 glđ. in voznopostne pošiljatve brez povzetja. Ekspediciji se bodele otvorili z novim letom. (Dobro, dobro!) Župan prosi pooblastila, da izreče v imenu mesta trgovinskemu ministerstvu in poštnemu ravnateljstvu v Trstu za to najtoplejšo zahvalo. (Dobro, dobro!)

Mesto Zagreb je poslalo upravno poročilo za leto 1888, mesto Štira pa računski zaključek za isto leto. Oba izkaza sta svetovalcem v mestni registraturi na razpolago.

II. Odbornik dr. Tavčar poroča o nasvētih hranilničnega upravnega odbora gledē obrestne mere za vloge in posojila ter nasvetuje, da se določi za prve štiri od sto, za druge pet od sto, ob enem pa sklene, da tekō obresti od vlog takoj s prvim delavnikom po vložnem dnevu, ne pa še-le štirinajsti dan, kar bi nasprotovalo § 8. pravil, ki bi morala zaradi take premembe zopet potovati do deželne vlade in ministerstva ter zopet nazaj. To bi bilo več ko lahkomišljeno, da bi se sedaj, ko se bo hranilnica dnē 1. oktobra otvorila, to oviralo z novo premembo pravil.

Poročevalec nadalje naznani, da je bil v zadnji seji upravnega odbora podpredsednikom izbran g. Gogola, članom ravnateljstva Petričič, pisarničnim ravnateljem pa drd. Kotnik.

G. Petričič naglašja, da kranjska hranilnica, nevarna tekmovalka mestne, jemlje od vknjiženih dolgov le po 4½%. Predlaga tedaj, da se določi obrestno merilo za hipoteke na 4½%, za ostala posojila pa 5%.

Gg. Gogola in Povše podpirata ta predlog, ki ga konečno mestni zbor tudi potrdi.

Odbornik Gogola konečno nasvetuje, da se ta sklep mestnega zbora izroči upravnemu odboru mestne hranilnice v redno objavlanje z dostavkom, da se bodo v smislu § 7. sprejemale vloge od 1 do 5000 glđ. Odobreno.

III. V imenu vodovodnega odseka nasvetuje Hrasky, da se pogodba gledē dobave stroja in kotlov pri vodnjakih v Klečah s pražko delniško družbo za izdelovanje strojev potrdi. Obvelja.

IV. a) Za stavbinski odsek poroča vitez Zitterer, da se bo nova bolnišnica zidala na parceli št. 107 Kapucinskega predmestja, ter nasvetuje, naj se izreče mestni zbor za to, da se bo moralo bolnišnično poslopje zgraditi paralelno z Dunajsko cesto, oziroma navpično ná-njo, ker so takō tudi že delavske hiše postavljene. Mestni zbor pritrdi.

Dr. Vošnjak praša župana, kaj je z vlogo, ki je došla magistratu že pred dvema letoma o sklepu deželnega zbora, da je dežela pripravljena premestiti bolnišnico iz mesta proti temu, ako bode ta mesto ljubljansko in kranjska hranilnica dala primerne prispevke.

G. župan naznani, da se je stvar izročila stavbenemu uradu, da sestavi načrte o zagradjenji prostorov, kjer sedaj stoji bolnišnica. Načrt bo v kratkem izgotovljen ter se bo stvar izročila finančnemu odseku.

b) Ces. svetovalec Murnik poroča o prizivu Zabukovčevem zoper odbito dovoljenje za prizidanje ene sobe nasproti Podkrajškovi hiši, ter nasvetuje, da se priziv iz požarno-redarstvenih ozirov odkloni, kar obvelja.

c) Vitez Zitterer nasvetuje, da se priziv Zalaznikov, kateremu je magistrat zabranil sezidanje kegljišča poleg njegove hiše v Parnih ulicah, usliši, in sicer z ozirom na to, da je oni mestni del zelō samotni in bi kegljanje gotovo nikogar v sosedstvu ne motilo, in pa pod tem pogojem, da se bo pri gradnji oziral na Avbelnove zahteve gledē stavbe.

Dr. Tavčar naglašja, da je nevarno vsako predrugečevanje magistratnih odlokov, zaradi tega naj se priziv odbije.

Velkovrh predgovorniku ugovarja, ko pa tudi še odbornik Gogola pritrdi dr. Tavčarja nasvētu, povdarjajoč, kolikor manj majhnih gostilnic je, ki so dostikrat vzrok velikim nesrečam, tem bolje je za mesto, in da bo v tem oziru o svojem času

stavil še posebne nasvete mestnemu zboru, se priziv odkloni.

V. a-b) Računi gledé dotacij tukajšnje velike realke in ž njo združene modelirske šole, kakor tudi računi štirih mestnih šol za leto 1888 se po predlogu odbornika vit. Zitterer-ja odobré.

c) Istotako se drugi mestni šoli vsled dr. Vošnjakovega nasveta dovoli podpora 160 glđ. za kartonažno in lesno šolsko delarno.

č) Železnikar naznanja, da sta bila dosedaj kot mestna zastopnika v odboru za neposredno nadziranje in ekonomično upravo ljubljanske obrtne nadaljevalne šole mestna svētnika Klein in Pakič. Prvemu je potekla dōba, drugi je umrl. Po njegovem nasvetu se izvolita v ta odbor Klein in Tomšič.

Z dovoljenjem mestnega zbora poroča preko dnevnega reda v imenu magistrata komisar Tomec, da je hlev nekdanje Jalen-ove hiše, ki ga ima sedaj v najemu Stricel, nujno potreben poprave, kajti bati se je, da bo prvi sneg porušil strešni stol. V ta namen naj mestni zbor dovoli znesek 300 glđ.

Po burni razpravi, katere se vdeležé odborniki: Valentinčič, Hrasky, Velkovich, Povše in župan, obvelja Hrasky-jev nasvēt, da se bo hlev podrl, kajti pomisliti je treba, da se bo gradil nov mesarski most in da se bo vsled tega moralo podreti požarnobrambeno skladišče, ki se bo moralo nadomestiti z novim, in za to je najpripravnější prostor oni, kjer sedaj stoji hlev; nikakor tedaj ne kaže vtikati denar v stare razvaline, ko se gotovo ne vé, ali se bodo popolnoma iz najemščin povrnili investovani troški.

Potem se prične tajna seja.

Dnevne novice.

(Deželni zbori) se bodo sošli razven dalmatinskega dné 10. oktobra.

(Mestna hranilnica ljubljanska) bode začela poslovati, kakor smo že naznanili, dné 1. oktobra. Ravnateljnim namestnikom je izvoljen c. kr. notar in mestni odbornik g. Ivan Gogola, v ravnateljstvo g. Vaso Petričič, pisarničnim vodjo gosp. Ignacij Kotnik. V včerajšnji seji je sklenil mestni zbor, da se bodo vloge obrestovale po 4%, posojila na hipoteke po 4½%, ostala posojila kot na menice pa po 5%. Vloge se bodo sprejemale od 1 do 5000 gold. ter se bodo obrestovale od prvega delavnika po vložnem dnevu do delavnika pred izplačilnim dnevom.

(Naučni minister pl. Gautsch) si je v ponedeljek v Gradci ogledal tudi meščansko šolo ter izrazil svojo zadovoljnost. Obiskal je potem cesarskega namestnika barona Kūbecka, grofa Merana, deželnega glavarja grofa Wurmbanda, fml. barona Kobra, predsednika deželnega nadsodišča viteza Waserja in dvornega svetovalca grofa Chorinskega. Popoldne po četrti uri se je odpeljal na Dunaj.

(Imenovanje.) Državni nadpravdnik v Gradci je imenoval nadučitelja v Leskovci pri Krškem, g. Frana Medica, prvim, in učitelja v Hajdinu pri Ptuj, g. Henrika Tribnika, drugim učiteljem na c. kr. moški kaznilnici v Mariboru.

(Klub slovenskih biciklistov) priredi ob ugodnem vremenu v nedeljo 29. t. m. popoldne ob 3. uri na cestni progi Vrhnika-Logatec svojo drugo društveno dirko. Vozniki in potovalci opozarjajo se, da bo cesta ob istem času od kilom. 16:5—26:5 z dovoljenjem visoke c. kr. vlade promet zaprta. Prijatelji biciklistkega sporta vabijo se najljubše k obilni vdeležbi.

(Štajerski deželni zbor) se bode sošel, kakor se poroča iz Gradca, dné 10. oktobra. Zasedanje bode kratko. Deželni zbor bode rešil le proračun za leto 1890 in nekaj tekočih stvari.

(Poročil) se je v tukajšnji stolni cerkvi danes popoldne g. Leon grof Auersperg, c. kr. kamornik in graščak, z gospodičino Emo Valentovo, hčerjo gosp. c. kr. vladnega svetovalca profesorja dr. Valente.

(Iz Trebnjega) se nam piše: „Dné 23. t. m. smo odposlali velečast. g. dr. Mahnič v Gorici nastopni telegram: Mnogoštevilno danes v Trebnjem zbrani duhovniki iz vse dekanije in okolice sporočajo Vam soglasno izjavo, da se popolnoma strinjajo z Vašim dosedanjim delovanjem na pisateljskem polji.“ — Gosp. dr. Mahnič je takoj odgovoril: „Čestitanje prejel. Prisrčna hvala. Ne vdajmo se!“

(O vinski letini) se nam poroča iz Vipave: Odbor kmetijske podružnice vipavske naznanja vin-

skim trgovcem in krčmarjem, da se bode koncem tekočega meseca pričela trgatav (bendima) v Vipavi. Vinska letina bode v Vipavi gledé kolikosti zeló enaka lanski letini, a gledé kakovosti bode pa boljša od lanske. Strupena rosa je sicer mnogo, premnogo škode učinila, zlasti v nižavah, a v višjih legah je grozdje dobro dozorelo in bode dalo dobro, prijetno in močno kapljico vina. Oni vinorejci pa, ki so škropili trsje z modro galico, imeli bodo izborno vinsko letino; le veselje je gledati trte bogato obložene z zdravim in sladkim grozdem. — Lansko leto obrnili so se krčmarji v Istro, a marsikateri je prišel v pest brezvestnim lahonskim in židovskim agentom ter pripeljal domov mesto poštenega Istrijanca, le neko črno brozgo, ki niti na trti rastla ni in je bila zdravju škodljiva. Krčmarji in trgovci, ki želíte kupico poštenega, dobrega in zdravega vina, obrnite se le brez skrbi k svojim rojakom v Vipavo, in ne boste se kesali ne Vi, ne pivci Vaši! Svoji k svojim!

(Dva nova poštna urada) se bodeta z novim letom v Ljubljani odprla, in sicer eden v obližji cesarja Frana Josipa trgu, drugi na Šentjakobskem trgu.

(Začasno je umirovljen) zaradi bolehnosti poštni nadravnatelj v Trstu, g. Edvard Biringer.

(Na dunajskem vseučilišču) je za prihodnje šolsko leto izvoljen rektorjem bogoslovski profesor, dr. bogoslovja in filozofije Franc Pöltzl.

(Nemško-narodno društvo) na Dunaji je na podlagi § 24 društvenih postav razpuščeno. Nižjeavstrijsko namestništvo naveda mej vzroki, da se je „to društvo v vsem svojem delovanji javno postavilo na stališče, ki je sovražno avstrijski monarhiji, torej nepatriotično in državi nevarno“.

Telegrami.

Dunaj, 25. septembra. „Wiener-Zeitung“: Cesarski patent, datovan z Gödölö-ja 22. dan septembra, sklicuje vse deželne zbore razven dalmatinskega v 10. dan oktobra.

Verona, 25. septembra. Včeraj je bil zaključni zapisnik o organizaciji mejnarodne železniške službe in carinskega postopanja na kolodvoru v Ali podpisan.

Reval, 25. septembra. Znani zrakoplavec Leroux je bil včeraj s padavnico zanešen v morje, kjer je utonil.

Rim, 24. septembra. Ko je sinoči kosenški nadškof v Rendeji stopil v voz, da se povrne v Kosenco, ustrelil je nanj neki cerkovnik z revolverjem ter ga lahko ranil v stegno. Zločinca so zgrabili.

Tuji i.

23. septembra.

Pri *Matiču*: Krieg, Hochberg, Kamauf, Böhmisch, Schneider, Godina, Liebenwein in Tanzinger z Dunaja. — Ronzoni, trgovci, iz Trsta.

Pri *Stona*: Wemer, Jeglič, Brüll, dr. Erben, Blasky in Taussig, trgovci, z Dunaja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
24	7. u. jut.	734.7	8.8	sl. svzh.	oblačno
	2. u. pop.	733.1	12.8	brezv.	"
	9. u. zveč.	732.6	10.6	sl. szap.	"
Srednja temperatura 10.7° za 3.2° pod normalom.					

Kovertes firmo
priporočā
Katoliška Tiskarna
po nižkej ceni.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatiye Soulac (Gironde).

Dom MAGUELONNE, pripor.

Najčesteje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po priporji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepuje in popolno ozdravi čeljusti.

Zares močno ustrežemo našim p. n. čitateljem, opozorjé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bordeaux (Francija)

Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83	gl.	90	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	84	„	60	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	„	60	„
Papirna renta, davka prosta	99	„	65	„
Akcije avstr.-ogerske banke	919	„	—	„
Kreditne akcije	307	„	20	„
London	119	„	60	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	47½	„
Cesarski cekini	5	„	67	„
Nemške marke	58	„	37½	„

Tržne cene v Ljubljani

dné 25. septembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	66	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	5	33	Surovo maslo, „	—	72
Ječmen, „	4	66	Jajce, jedno „	—	3
Oves, „	2	83	Mleko, liter „	—	8
Ajda, „	5	—	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso, „	4	66	Teleče „	—	56
Koruza, „	5	—	Svinjsko „	—	60
Krompir, „	2	41	Kostrunovo „	—	32
Leca, „	12	—	Pišane „	—	40
Grah, „	13	—	Golob „	—	18
Fižol, „	11	—	Seno, 100 kgr.	2	32
Maslo, kgr.	—	86	Slama, „	2	23
Mast, „	—	70	Drva trda, 4 □ mtr.	6	60
Špeh svež, „	—	60	„ mehka, „	4	20

Kočija,

zaporna in dobro ohranjena, z osmi na olje (Oelachsen), je za

215 goldinarjev

na prodaj. (Nova je stala blizo 1000 glđ.)

(2—1)

Fr. P.,

Travnjske ulice št. 5, v Ljubljani.

Za manufaktorne trgovce in zasebnike.

Izvrstne češke tkanine

znane tvrdke

Vilj. Markl, Wamberg (Češko).

Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrazi.

Barhant, v vseh barvah, dobre vrste.

Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najlepši

uzorci, dobre vrste.

Oksford za srajce in ženska krila, lepi uzorci, dobre vrste.

Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno

blago. (10—1)

Uzorci gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so **oljnate barve v ploščevinastih pušicah** (Bleibüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (15)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX